

هدية
HÄDIYAH

ორი მოკლე გზავნილი ზაქათისა და
მარხვის შესახებ.

رسالتان موجزتان في الزكاة والصيام

ქართული

جورجي

პატივცემული შეიხი

აბდულ-აზიზ ბინ აბდულლაჰ ბინ ბააზ

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ

فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ

ორი მოკლე გზავნილი ზაქათისა და
მარხვის შესახებ.

سَمَاحَةُ الشَّيْخِ

عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ

رَحِمَهُ اللَّهُ

პატივცემული შეიხი
აბდულ-აზიზ ბინ აბდულლაჰ ბინ
ბააზ

ორი მოკლე გზავნილი ზაქათისა და მარხვის შესახებ.

პატივცემული შეიხი

აბდულ-აზიზ ბინ აბდულლაჰ ბინ ბააზ

უზენაესმა ალლაჰმა შეიწყალოს ის

პირველი გზავნილი

ზაქათთან დაკავშირებით

მნიშვნელოვანი კვლევების ფარგლებში

სახელითა

ალლაჰისა

მოწყალისა,

შემწყალებლისა

ქება-დიდება ალლაჰს ერთადერთს, ღოცვა და მშვიდობა მას, რომლის შემდეგაც არ იქნება სხვა შუამავალი, (შვიდობა) მის ოჯახს და მის საჰაბებს, ამის შემდეგ:

ამ სიტყვის დაწერის სტიმული არის კეთილი რჩევა და შეგონება ზაქათის ვალდებულების შესახებ, რომელსაც ბევრი მუსლიმი გაუფრთხილებლად ეკიდება და არ გასცემს მას შარიათის მიერ დადგენილი წესისამებრ — მიუხედავად მისი უდიდესი მნიშვნელობისა და იმისა, რომ ის არის ისლამის ხუთი ბურჯიდან

ერთ-ერთი, რომელთა გარეშე ისლამი ვერ აშენდება; რადგან მოციქულმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ، وَصَوْمَ رَمَضَانَ، وَحَجَّ الْبَيْتِ».

«ისლამი დაფუძნებული იქნა ხუთ საფუძველზე: დამოწმება იმისა, რომ არ არსებობს თაყვანისცემის ღირსი, გარდა ალლაჰისა და რომ მუჰამადი ალლაჰის შუამავალია, ხუთჯერადი ღოცვა, ზაქათის გადახდა, მარხვა რამადნის თვეში და ჰაჯობის შესრულება ქააბაში», ამ ჰადისის სანდოობაზე ერთსულოვანი თანხმობაა.

მუსლიმებზე ზაქათის დაკისრება ისლამის ყველაზე თვალსაჩინო სიკეთეთაგანია და გამოხატავს მის მზრუნველობას მის მიმდევართა საქმეების მიმართ — იმის გამო, რომ მას აქვს მრავალი სარგებელი და მასზე დამოკიდებულია ღარიბ მუსლიმთა საჭიროებები.

მის სარგებელთა შორისაა: სიყვარულისა და სითბოს კავშირების გამტკიცება მდიდრებსა და

ღარიბებს შორის, ვინაიდან სულეზი
ბუნებრივად მიდრეკილნი არიან მათი
სიყვარულისკენ, ვინც მათ სიკეთეს გაუკეთებს.

ასევე: სულის განწმენდა, მისი დაშორება
სიხარბისა და ძუნწობის თვისებებისგან —
როგორც ამ მნიშვნელობაზე მიანიშნა დიდმა
ყურანმა ყოვლადწმინდა ალლაჰის სიტყვებში:

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا...﴾ [التوبة: 103].

«აიღე მათი ქონებიდან მოწყალეზა,
რომლითაც განწმენდ და გაამართლებ მათ» (ათ-
თაზბა: 103)

სარგებელთაგან აგრეთვე არის: მუსლიმის
მიჩვევა გულუზვობის, დიდსულოვნებისა და
გაჭირვებულთა მიმართ მოწყალეზის
თვისებებს.

სარგებელთაგან არის აგრეთვე: ზარაქის
მოტანა, ქონების ზრდა მატულობა და
ანაზღაურება ალლაჰისგან — როგორც თქვა
უზენაესმა ალლაჰმა:

﴿...وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾ [سبا: 39].

{და რასაც დახარჯავთ, ის აგინაზღაურებთ

და სწორედ იგია

საუკეთესო სარჩოს მომმადლებელი} [საბა: 39] და მოციქულის სანდო ჰადისში: ალლაჰი ამბობს:

«يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ نَفِقَ عَلَيْكَ...».

«ო ადამის შვილო, გაეცი – და ჩვენც გავცემთ შენზე...» ამის გარდა, კიდევ მრავალი სხვა სარგებელიც არსებობს.

მკაცრი მუქარა მოცემულია იმათ მიმართ, ვინც ძუნწობს ზაქათის გადახდაში ან არ იხდოს მას სრულად — უზენაესმა ალლაჰმა თქვა:

﴿وَالَّذِينَ يَكْزُرُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتَكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْزُرُونَ ﴿٣٥﴾﴾

[التوبة: ٣٤ - ٣٥].

{ისინიც, ვინც აგროვებენ ოქროსა და ვერცხლს და არ ხარჯავენ მას ალლაჰის გზაზე. და ახარე მათ მტანჯველი სასჯელი,

იმ დღეს, როცა ამ ოქრო-ვერცხლს ჯოჯოხეთის ცეცხლში გაახურებენ და მათ შუბლზე, გვერდებსა და ზურგზე დააკრავენ.

სწორედ ეს არის, რაც საკუთარი თავისათვის მოაგროვეთ. მაშ იგემეთ ის, რასაც აგროვებდით) (ათ-თავბა: 34-35) ამგვარად, ყოველგვარი ქონება, რომლის ზაქათიც არ არის გაცემული, არის საუნჯე, რომლითაც მის მფლობელს აწამებენ განკითხვის დღეს — როგორც ამას მიაწიშნებს სანდო ჰადისი მოციქულისგან (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), სადაც მან თქვა:

«مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحٌ مِنْ نَارٍ فَأُحْمِي عَلَيْهَا فِي نَارٍ جَهَنَّمَ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ، كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ فَيَرَى سَبِيلَهُ: إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

«ვინც ფლობს ოქროს ან ვერცხლს და არ გასცემს მათგან დაწესებულს, განკითხვის დღეს მათგან დამზადდება ცეცხლოვანი ფირფიტები, რომლებსაც ჯოჯოხეთის ცეცხლში გააცხელებენ*. შემდეგ ამ ფირფიტებით დაუწვავენ მის გვერდებს, შუბლსა და ზურგს. როდესაც ისინი გაცივდებიან, პროცესი განმეორდება. ეს გაგრძელდება იმ დღის განმავლობაში, რომლის ხანგრძლივობაც

ორმოცდაათი ათასი წელია, სანამ არ დასრულდება სასჯელი მონებზე და არ მიუთითებენ მას გზას ან სამოთხისკენ, ან ჯოჯოხეთისკენ».

შემდეგ მოციქულმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ახსენა აქლემების, ძროხებისა და ცხვრის მფლობელი, რომელიც არ გასცემს მათ ზაქათს, და აცნობა, რომ განკითხვის დღეს მას იმავე ცხოველებით აწამებენ.

და სანდოდ გადმოცემულია შუამავლისგან (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), რომ მან თქვა:

«مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مُثِّلَ لَهُ شَجَاعًا أَفْرَعُ لَهُ زَيْبَتَانِ يُطَوِّفُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزِمَتَيْهِ (يَعْنِي شِدْقَيْهِ)، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالِكٌ، أَنَا كَزُكٌّ»، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ قَوْلَهُ تَعَالَى: ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ...﴾ [آل عمران: ١٨٠].

«ვისაც ალლაჰმა ქონება მისცა და არ გასცა მისზე ზაქათი, მას განკითხვის დღეს წარმოუდგება იგი, როგორც მელაკრული გველი, რომელსაც ორი შავი ლაქა აქვს

თვალეზზე; იგი შემოეხვევა მის კისერს, შემდეგ კი ორივე ყბაში ჩაავლებს კბილებს და ეტყვის: 'მე ვარ შენი ქონება! მე ვარ შენი საუნჯე!' — შემდეგ კი მოციქულმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) წაიკითხა ყოვლადმაღალი ალლაჰის სიტყვები: {და ნუ ეგონებათ იმათ, რომელნიც ძუნწნი არიან ალლაჰის ნაბოძები მოწყალების გაღებისას, რომ ეს სიკეთეა მათთვის. არამც და არამც! ეს უარესია მათთვის. რაც ენანებოდათ, ის შემოეხვევათ ყელზე აღდგომის დღეს; და ალლაჰისაა მემკვიდრეობა ცათა და ქვეყნისა, და ალლაჰმა იცის, რასაც აკეთებთ!} [სურა აალი 'იმრაან: 180]

ზაქათი სავალდებულოა ოთხი სახეობის ქონებაზე: მარცვლეულსა და ხილს, პირუტყვს, ოქროსა და ვერცხლს და სავაჭრო საქონელს, ანუ იმ ნივთებს, რომლითაც ადამიანი ვაჭრობს და შემოსავალს იღებს.

თუმცა ამ ოთხივე სახის ქონებას აქვს ზაქათით დასაბეგრი მინიმუმი (ნისაბი). თუ ქონება არ აღწევს ამ მინიმუმს, მაშინ ადამიანს არ ევალება ზაქათის გადახდა. 1. მარცვლეულისა და ხილის ზაქათით დასაბეგრი მინიმუმი შეადგენს ხუთ ვასაყს.

ერთი ვასაყი უდრის სამოც საა'-ს (სა'). ეს წონის ერთეული არსებობდა მოციქულის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) დროში. ამრიგად, ფინიკის, ქიშმიშის, ხორბლის, ბრინჯის, ქერისა და სხვა მიწათმოქმედების პროდუქტების ზაქათით დასაბეგრი მინიმუმი არის სამასი სა'ი. ერთი სა' შეესაბამება საშუალო აღნაგობის მამაკაცის ოთხ სავსე ხელისგულებს.

ამ შემთხვევაში სავალდებულოა ზაქათის ერთი მეათედი (10%), თუ ფინიკის პალმები და ნათესები ირწყვება ხარჯის გარეშე — როგორიცაა წვიმის წყალი, მდინარეები, ბუნებრივი ნაკადულები და მსგავსი წყაროები.

ხოლო იმ შემთხვევაში, როცა მორწყვა ხორციელდება ხელოვნურად (მაგალითად, აქლემების მეშვეობით, რომლებიც გამოიყენება მორწყვისთვის, ჰიდრონავტებით და სხვა მსგავსი საშუალებებით) — ზაქათი შეადგენს ერთ ოცდამეერთედს (სხვაგვარად რომ ვთქვათ, 5%). ამის შესახებ გადმოცემულია სარწმუნო ჰადისი ალლაჰის მოციქულისგან (ალლაჰის

ლოცვა და მშვიდობა მას).

2. ზაქათით დასაბეგრი მინიმუმი პირუტყვზე — აქლემებზე, ძროხებზე, ცხვრებსა და თხეებზე — დეტალურად არის ახსნილი სარწმუნო ჰადისებში ალლაჰის მოციქულისგან (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას). ვინც სურვილს გამოთქვამს, რომ უფრო კონკრეტულად გაეცნოს ამ საკითხს, შეუძლია მიმართოს ისლამის სწავლულებს. ამ გზავნილის მიზანი რომ არ იყოს თემის მოკლედ განხილვა, ჩვენ აუცილებლად შევჩერდებოდით ამ საკითხზე უფრო ვრცლად, რათა მიგვეღო მაქსიმალური სარგებელი.

3. ვერცხლის ზაქათით დასაბეგრი მინიმუმი შეადგენს 140 მისყალს, რაც ექვივალენტურია 56 საუდის რიალს.

რაც შეეხება ოქროს, ქაკათით დასაბეგრი მინიმუმი შეადგენს ოც მისყალს, რაც შეესაბამება 92 გრამს. თუ ოქრო და ვერცხლი ერთობლივად ან ცალ-ცალკე აღწევს ზაქათით დასაბეგრ მინიმუმს და ადამიანი ფლობს მათ

სრული (მთვარის კალენდრით) წლის განმავლობაში, მაშინ მას ევალება მათი ზაქათის გადახდა 2.5% ოდენობით.

მოგება მიეკუთვნება ძირითად კაპიტალს, ამიტომ მასზე ახალი (ზაქათის) წლის დათვლა საჭირო არ არის — ისევე როგორც სამოვარზე მყოფი პირუტყვის ნაშიერი მიიჩნევა დედა-პირუტყვის გაგრძელებად და მისთვისაც არ იწყება ახალი წელი, თუ დედა პირუტყვი უკვე წარმოადგენდა მინიმუმ ზღვარს.

შარიათის თვალსაზრისით, ქალაქის ფულზე გავრცელებული დადგენილება იგივეა, რაც ვრცელდება ოქროსა და ვერცხლზე. ამ შემთხვევაში მნიშვნელობა არ აქვს ფულადი ერთეულის დასახელებას — იქნება ეს დირჰემი, დინარი, დოლარი თუ სხვა.

თუ ფულადი თანხა აღწევს ზაქათით დასაბეგრ მინიმუმს (ოქროს ან ვერცხლის მიხედვით) და ადამიანი ფლობს მას ერთი (მთვარის) წლის განმავლობაში, მაშინ ამ თანხიდან აუცილებელია ზაქათის გადახდა.

ფულთან გათანაბრებულია ქალების სამკაულიც — ოქროსი ან ვერცხლის — განსაკუთრებით მაშინ, როცა ის აღწევს განსაზღვრულ რაოდენობას და მასზე წელი გადის. ასეთ შემთხვევაში მასზე ზაქათი სავალდებულოა, თუნდაც სამკაული განკუთვნილი იყოს პირადი გამოყენებისთვის ან გასათხოვებლად — ეს სწავლულთა სიტყვის მიხედვით უფრო სწორი აზრია ორი აზრიდან. ეს ემყარება მოციქულის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ზოგად სიტყვებს.

«مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي زَكَّاتَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ الْقِيَامَةُ صُفِّحَتْ لَهُ يَوْمَ صَفَائِحٍ مِنْ نَارٍ».

«არ არსებობს ოქროსა თუ ვერცხლის მფლობელი, რომელიც არ გასცემს მათზე ზაქათს, რომ აღდგომის დღეს მისთვის არ იქნას გადადნობილი ფირფიტები ცეცხლისაგან».

წინამდებარე ჰადისის ბოლომდე.

და დადასტურებულია ალლაჰის შუამავლისგან (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), რომ მან დაინახა ქალის ხელზე ორი ოქროს სამაჯური, და თქვა:

«أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هَذَا؟»، قَالَتْ: لَا، قَالَ: «أَيَسُرُّكَ أَنْ يُسَوِّرَكَ اللَّهُ بِهِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَوَارِينَ مِنْ نَارٍ!»، فَأَلْقَتْهُمَا، وَقَالَتْ: «هُمَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ».

«აძლევ მასზე ზაქათს?» — ქალმა უპასუხა: "არა".

მაშინ მან თქვა: «გსურს, რომ აღდგომის დღეს ალლაჰმა მოგარგოს ეს ორი სამაჯური ცეცხლისგან?» ქალმა მაშინვე მოხსნა ისინი და თქვა: "ისინი ეკუთვნის ალლაჰს და მის მოციქულს". გადმოსცა აბუ დაუდმა და ან-ნასაიმ კარგი ჯაჭვით.

ასევე დადასტურებულია უმმ სალამასგან (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი), რომ ის ატარებდა ოქროს სამკაულს, და ჰკითხა: "ო, ალლაჰის მოციქულო, ნუთუ ეს საუნჯეა?" — მან უპასუხა:

«مَا بَلَغَ أَنْ يُزَكَّى فَرَجِي فَلَيْسَ بِكُنْزٍ».

«რაც ზაქათის ოდენობას აღწევს და მასზე ზაქათი გაიცემა — არ არის საუნჯე». გადმოცემულია ამავე მნიშვნელობის სხვა ჰადისებიც.

რაც შეეხება სავაჭრო საქონელს — ანუ იმ ნივთებს, რომლებიც განკუთვნილია გასაყიდად — ისინი შეფასდება წლის ბოლოს, და გაიცემა

მათი ღირებულების მეოთხედი მეათედი (ანუ 2.5%).

არ აქვს მნიშვნელობა, მათი ფასი თავის დანახარჯს უდრის, მეტია თუ ნაკლები — ამის საფუძველია ჰადისი, რომელშიც სამურა ამბობს:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نَعِدُّهُ لِلْبَيْعِ».

«ალლაჰის შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) გვიბრძანებდა, რომ ზაქათი გაგვეცა იმ ქონებიდან, რომელსაც გასაყიდად გამზადდებით». ჰადისს გადმოსცემს აბუ დაუდი.

ამაში შედის გასაყიდად გამზადებული მიწები, შენობები, ავტომობილები, წყლის ამომყვანი მოწყობილობები და სხვა იმგვარი საქონელი, რომელიც გასაყიდად არის გამზადებული.

რაც შეეხება იჯარით გასაცემად გამზადებულ შენობებს და არა გასაყიდად — ზაქათი შეეხება მხოლოდ მათგან მიღებულ ქირას, თუ მასზე ერთი წელი გავა. თვითონ შენობები კი ზაქათს არ ექვემდებარება, რადგან არ არის

გამზადებული გასაყიდად. ანალოგიურად, არც პირადი მოხმარებისთვის ან ქირით გასაცემად შეძენილ ავტომობილებზე ვრცელდება ზაქათი, თუ ისინი არ არის შეძენილი გასაყიდად, არამედ მფლობელმა იყიდა ისინი პირადი სარგებლობისთვის.

და თუ ტაქსის მძღოლს ან სხვას დაუგროვდება თანხა, რომელიც აღწევს ნისაბს (ზაქათის მინიმალურ ზღვარს), მას ევალება ამ თანხის ზაქათის გადახდა, თუ მასზე ერთი წელი გავა — მიუხედავად იმისა, მოამზადა იგი საცხოვრებელი ხარჯებისთვის, ქორწინებისთვის, უძრავი ქონების შესაძენად, ვალის დასაფარად თუ სხვა მიზნებისთვის. ეს ეფუძნება ზოგად შარიათულ მტკიცებულებებს, რომლებიც მიუთითებს, რომ ამგვარ თანხებზე ზაქათი სავალდებულოა.

სწავლულების მოსაზრებებიდან უფრო სწორი ისაა, რომ ვალი არ აბათილებს ზაქათის ვალდებულებას, ზემოთქმულის საფუძველზე.

იგივე განიხილება ობლებისა და გიჟების

ქონებაზე — უმრავლესობის მოსაზრებით, თუ ქონება აღწევს ნისაბს და მასზე გადის ერთი წელი, ზაქათის გადახდა სავალდებულოა. მათი მეურვეები ვალდებულნი არიან ზაქათი გაანაღდონ მათი სახელით, განზრახვით, წლის დასრულებისთანავე. ეს ეფუძნება ზოგად მტკიცებულებებს, მათ შორის შუამავლის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ჰადისს, რომელსაც გადმოსცემს მუ'აზი (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი), როცა ის გაგზავნა იემენის მოსახლეობასთან:

«إِنَّ اللَّهَ افْتَرَصَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُوْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ».

«ალლაჰმა დააწესა მათთვის ქონებრივი ზაქათი: იგი მოეჭრება მათ მდიდრებს და გადაეცემა მათ ღარიბებს».

ზაქათი — ეს არის უფლება, რომელიც ეკუთვნის ალლაჰს, და მისი გაცემა შეიძლება მხოლოდ იმ ადამიანთა კატეგორიებისთვის, რომლებსაც მისი დარიგება უბრძანა თავად ყოვლადმადალმა ალლაჰმა. მუსლიმმა ზაქათი არ უნდა გასცეს იმ მიზნით, რომ მიიღოს

ამქვეყნიური სარგებელი, აირიდოს ზიანი, დაიცვას თავისი ქონება ან თავიდან აიცილოს კრიტიკა.

პირიქით, მუსლიმმა ზაქათი უნდა გასცეს მხოლოდ იმ ადამიანებისთვის, ვისაც ის ეკუთვნის, იმ მიზეზით, რომ მათ ამის უფლება აქვთ, და არა რაიმე სხვა მოტივით. ამასთან, ზაქათის გადამხდელი უნდა იყოს კმაყოფილი ამ დადგენილებით და გულწრფელად უნდა შეასრულოს იგი მხოლოდ ყოვლადმაღალი ალლაჰისთვის, რადგან მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეასრულებს ის საკუთარ ვალს, დაიმსახურებს ალლაჰის უხვ ჯილდოს და მიიღებს მისგან ანაზღაურებას.

წმინდა და დიდებული ალლაჰი თავის დიდებულ წიგნში მკაფიოდ განმარტავს იმ ადამიანებს, რომლებსაც ეკუთვნით ზაქათი:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغُرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾ [التوبة: 60].

«მოწყალეზანი - მხოლოდ უპოვართათვის,

ლატაკთათვის მასზე(ზაქათზე) მომუშავეთათვის, მათთვის, რომელთა გულების მოგებაც გასურთ, ტყვეთა გამოსასყიდად, ვალებში ჩაფლულთათვის - აუცილებლობაა, ალლაჰისაგან. ალლაჰი ყოვლისმცოდნე, ბრძენია». (ათთავბა: 60)

ამ კეთილშობილი აიათის დასრულება ალლაჰის ამ ორი დიდებული სახელით — ყველისმცოდნე და ბრძენი — არის ალლაჰის მხრიდან მოწოდება თავის მსახურთადმი: რომ უაღრესად კარგად იცის თავის მორჩილთა მდგომარეობა — ვინ იმსახურებს ზაქათს და ვინ — არა. ის ბრძენია თავის კანონში და განგებაში, — ყველაფერს ადგენს თავისი შესაფერის ადგილის შესაბამისად, თუნდაც ზოგიერთი ბრძნული სიბრძნე ადამიანთათვის დაფარული იყოს. ეს იმისთვისაა, რომ მორწმუნეებმა სიმშვიდით და მინდობით მიიღონ ალლაჰის კანონი და დაემორჩილონ მის განაჩენს.

ალლაჰს ვევედრებით, რომ მიანიჭოს ჩვენ და ყველა მუსლიმს ღრმა გაგება მის რელიგიაში,

გულწრფელობა მასთან ურთიერთობაში,
სწრაფვა იმ საქმისკენ, რაც მას აკმაყოფილებს, და
დაცვა იმისგან, რაც იწვევს მის რისხვას. ის
მსმენელია და ახლოს მყოფი!

აღლაჰის ღოცვა და მშვიდობა იყოს მის
მონასა და შუამავალ მუჰამმადზე, მის ოჯახსა
და საჰაბებზე.

კომიტეტის თავმჯდომარე სამეცნიერო
კვლევების საკითხებში,

ფეთვების, ისლამური ქადაგებისა და
დარიგების საკითხებში,

პატივცემული შეიხი აბდულ აზიიზ ბინ
აბდულლაჰ ბინ ბააზ.

მეორე გზავნილი

რამადანის მარხვისა და ღამით ღოცვის
ღირსება და მნიშვნელოვანი დებულებები,
რომლებიც ზოგიერთმა ადამიანმა
შესაძლოა არ იცოდეს

სახელითა ალლაჰისა მოწყალისა,
შემწყალებლისა

აბდულაზიზ ბინ აბდულლაჰ იბნ ბააზის ეს

გზავნილი მიმართულია ყველა მისლიმს, ვინც ამას წაიკითხავს: ალლაჰმა მიმავლინოს მე და მათ მორწმუნეთა გზაზე და მომანიჭოს მე და მათ გაგება სუნნასა და ყურანის მიმართ. ამინ!

ალლაჰის მშვიდობა იყოს თქვენდა, მისი მოწყალეობა და ბარაქა!

ამის შემდეგ: ეს არის მოკლე რჩევა, რომელიც ეხება რამადანის მარხვისა და ღამის ლოცვების ღირსებას, ასევე ამ თვეში კეთილ საქმეთა შესრულებაში შეჯიბრების სიკეთეს, და მოიცავს რამდენიმე მნიშვნელოვან დადგენილებას, რომლებიც შესაძლოა ზოგიერთმა ადამიანმა არ იცოდეს.

დამტკიცებულია, რომ ალლაჰის შუამავალს (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ახარებდა თავის საჰაბებს რამადანის თვის მოსვლას და აუწყებდა მათ, რომ ეს არის თვე, რომელშიც იხსნება მოწყალეობისა და სამოთხის კარები, იხურება ჯოჯოხეთის კარები და ებმება ეშმაკები. და ის ამბობს:

«إِذَا كَانَتْ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَتُحْتَفَتُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ،

وَعَلَّقْتُ أَبْوَابَ جَهَنَّمَ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَصَفَدَتِ الشَّيَاطِينَ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ».

«როდესაც რამადანის პირველი ღამე დგება, იხსნება სამოთხის კარები – და არცერთი კარი არ იხურება, იკეტება ჯოჯოხეთის კარები – და არცერთი კარი არ იხსნება, იბორკებიან ეშმაკები. და მოესმის მხმოებელის ხმა: ‘ჰეი, კეთილის მსურველო – დაიწყე (სიკეთის კეთება)! და ჰეი, ბოროტების მსურველო – შეიკავე თავი!’ და ალლაჰი ათავისუფლებს ჯოჯოხეთიდან მონებს – და ეს ყოველ ღამეს ხდება».

შუამავალი (ლოცვა და მშვიდობა მას) ამბობს:

«جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ بَرَكَةٍ، يَغْشَاكُمْ اللَّهُ فِيهِ: فَيَنْزِلُ الرَّحْمَةُ، وَيَحْطُ الْخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ».

«მოვიდა თქვენთან რამადანის თვე — კურთხეული თვე, რომელშიც ალლაჰი გფარავთ: გარდამოავლენს წყალობას, ახშობს ცოდვებს და პასუხობს ვედრებას. ალლაჰი შეხედავს თქვენს შეჯიბრს კეთილ საქმეში ამ

თვეში და თავის ანგელოზებთან იამაყებს თქვენით. მაშ, უჩვენეთ ალლაჰს თქვენგან საუკეთესო! უბედურია ის, ვინც ამ თვეში ალლაჰის წყალობას მოკლებული დარჩება».

შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ამბობს:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

«ვინც იმარხა რამადანი რწმენითა და ჯილდოს მოლოდინით, მას ეპატიება წარსული ცოდვები. და ვინც რამადანში ღამის ლოცვებს რწმენითა და ჯილდოს მოლოდინით აღასრულებს — მას ეპატიება წარსული ცოდვები. და ვინც ღამის ლოცვებს აღავლენს ლაილათულ-ყადრის ღამეს რწმენითა და ჯილდოს მოლოდინით — მასაც ეპატიება წარსული ცოდვები».

შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ამბობს:

«يَقُولُ اللَّهُ: كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ، إِلَّا الصَّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ

أَجَلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَخُلُوفٌ فِيمَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ».

«აღლაჰი ამბობს: ადამის შვილის ყოველი საქმე მისთვისეა — ყოველი კეთილი საქმე ათმაგად მრავლდება, და ეს შეიძლება შვიდასჯერ გაიზარდოს — გარდა მარხვისა და ის ჩემთვისაა, და მე თვითონ მივანიჭებ მას საზღაურს. მან ჩემი გულისთვის თავი შეიკავა ვნებებისგან, საკვებისგან და სასმელისგან. მარხვის მქონეს ორი სიხარული აქვს: სიხარული მარხვის გატეხვის დროს და სიხარული თავის ღმერთთან შეხვედრისას. მარხულის პირის სუნი აღლაჰისთვის მისეის სურნელებაზე უფრო სასიამოვნოა».

ჰადისები რამადანის მარხვისა და ღამის ლოცვების სიკეთეზე, ასევე მარხვის ზოგადი სიკეთეზე მრავლადაა.

მორწმუნემ უნდა ისარგებლოს ამ წყალობად ქცეული შესაძლებლობით — იმით, რომ აღლაჰის მოწყალებით მიესწრო რამადანის თვეს — და უნდა ისწრაფოდეს ქმედებისკენ, რაც აღლაჰს მოსწონს, თან უნდა ერიდოს ცოდვებს და გულმოდგინედ ადასრულოს აღლაჰის

დადგენილებები. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ხუთი სავალდებულო ლოცვის შესრულება, რომლებიც წარმოადგენს ისლამის საყრდენს და არიან უმნიშვნელოვანესი ბრძანება ორი შაჰადას შემდეგ. ამიტომ, ყოველი მუსლიმი კაცი და მუსლიმი ქალი ვალდებულია ზედმიწევნით, დროულად, თავმდაბლობითა და გულდასმით აღასრულოს ხუთჯერადი ლოცვები.

ამ ლოცვების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ვალდებულება მამაკაცების მიმართ არის მათი შესრულება ჯამაათთან ერთად ალლაჰის სახლებში, იმ სახლებში, სადაც ალლაჰმა ნება დართო მისი სახელის ამაღლება და ხსენებასა, როგორც თქვა:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ [البقرة: 43].

{აღასრულებთ ნამაზი, გაიღეთ ზექათი და მოიხარეთ რუქუ'ზე – რუქუ'ზე მყოფებთან ერთად}

[სურა ალ-ბაყარა: 43]

თქვა უზენაესმა:

﴿حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ﴾

[البقرة: ٢٣٨].

{დაიცავით ნამაზები და (განსაკუთრებით)
შუა ნამაზი(ასრი), და მორჩილად დადექით
აღლაჰის წინაშე}

[სურა ალ ბაყარა: 238].

და თქვა:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾﴾

[المؤمنون: ١-٢]

{ნეტარ არიან მორწმუნენი,
ისინი, ვინც თავიანთ ლოცვებში
მოკრძალებულნი არიან}

[ალ-მუმინუნ: 1-2]

სიტყვებამდე:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾﴾ [المؤمنون ٩-١١].

{...რომელნიც დაიმკვიდრებენ
ფირდავსს(უმაღლეს სამოთხეს) და იქნებიან იქ

მარადიულად}

[ალ-მუმინუნ: 9-11]

თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».

«აღთქმა ჩვენსა და მათ შორის არის ლოცვა, და ვინც მიატოვა ლოცვა ურწმუნოება გააკეთა».

ლოცვის შემდეგ ყველაზე მნიშვნელოვანი ვალდებულება არის ზაქათის გაცემა, როგორც თქვა ალლაჰმა:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ﴾ [البينة: 5].

{მათ არ ბრძანებიან არაფერი იმის გარდა, რომ ალლაჰისათვის თაყვანი ეცათ გულწრფელად, როგორც ჰანიფებს, დამდგარიყვნენ ლოცვად და გაეღოთ მოწყალება - და სწორედ ეს არის ჭეშმარიტი სარწმუნოება}

[ალ-ბაინა: 5]

თქვა უზენაესმა:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ (٥٦)

[النور: ٥٦].

{ლოცვად დადებით, ზაქათი გაიღეთ და დაემორჩილეთ შუამავალს, რათა ეგების შეწყალებულ იქნეთ!}

(ან-ნურ: 56)

აღლაჰის დიადი წიგნი და მისი ღირსეული მოციქულის სუნნა მიუთითებს იმაზე, რომ ვინც არ გადაიხდის თავისი ქონებიდან ზაქათს, მისითვე დაისჯება სასჯელის დღეს.

ლოცვისა და ზაქათის შემდეგ ყველაზე მნიშვნელოვანი საქმე არის რამადანის მარხვა, რომელიც ისლამის ხუთი საყრდენთაგანია, როგორც მოციქულმა (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«بُني الإسلامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ».

«ისლამი დაფუძნებული იქნა ხუთ საფუძველზე: დამოწმება იმისა, რომ არ არსებობს თავყანისცემის ღირსი, გარდა აღლაჰისა და რომ მუჰამადი აღლაჰის

შუამავალია, ხუთჯერადი ლოცვა, ზაქათის გადახდა, მარხვა რამადნის თვეში და ჰაჯობის შესრულება ქააბაში».

მუსლიმმა უნდა დაიცვას თავისი მარხვა და ღამის ლოცვა იმ სიტყვებისა და ქმედებებისგან, რაც აკრძალა ალლაჰმა, რადგან მარხვის მიზანი არის ყოვლადწმიდა ალლაჰისადმი მორჩილება, მისი აკრძალვების პატივისცემა, სულის ბრძოლის უნარის გაძლიერება იმ ვნებების წინააღმდეგ, რაც ეწინააღმდეგება მფარველისადმი მორჩილებას, და იმის სწავლება, რომ სულმა აიტანოს ის, რაც ალლაჰმა აკრძალა.

მარხვის მიზანი მხოლოდ საკვებისგან, სასმელისგან და სხვა რამეებისგან თავის შეკავება კი არ არის, არამედ ბევრად უფრო ღრმა მორჩილებაა. სწორედ ამიტომ ცხადად გადმოცემულია შუამავლისგან (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), რომ მან თქვა:

«الصَّيَّامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَزِفْتُ وَلَا يَصْحَبُ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ».

«მარხვა — ეს არის ფარი. და როცა რომელიმე თქვენგანი მარხულობს, დაე, თავი შეიკავოს უწმინდური სიტყვებისგან და ხმამაღალი ლაპარაკისგან. ხოლო თუ ვინმე გაუწყრება მას ან ჩხუბს დაუწყებს, მაშინ უთხრას: „მე ვმარხულობ!“»,

და სარწმუნოდ გადმოცემულია შუამავლისაგან (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), რომ მან თქვა:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ».

«ვინც არ ტოვებს ცრუ სიტყვას, მის შესაბამისად მოქცევას და უმეცრებას, აღლაჰს არ აქვს საჭიროება იმაში, რომ მან შეიკავოს თავი საკვებისგან და სასმელისგან».

ამგვარად, ამ და სხვა ტექსტებიდან გაირკვა, რომ მარხულისთვის სავალდებულოა თავი შეიკავოს ყველაფრისგან, რაც აღლაჰმა აუკრძალა, და დაიცვას ყველაფერი, რაც აღლაჰმა დაავალდებულა. მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადამიანი ამ ყველაფერს აღასრულებს, შეიძლება ვისურვოთ და

ვიმედოვნოთ, რომ ალლაჰი შეუწდობს მას ცოდვებს, იხსნის ჯოჯოხეთის ცეცხლისგან და მიიღებს მის მარხვასა და ნებაყოფლობით ღამის ლოცვას რამადანის თვეში.

არსებობს ისეთი საკითხებიც, რომლებიც ადამიანებისთვის შესაძლოა უცნობი იყოს:

მათ შორისა: მუსლიმმა მარხვა უნდა აღასრულოს რწმენითა და ალლაჰის საზღაურის იმედით, და არა თვალთმაქცურად, სახელის მოსაპოვებლად, ტრადიციების მიბადვით, ოჯახის ან გარემოს გავლენით. პირიქით! მუსლიმის მარხვის ერთადერთი მოტივაცია უნდა იყოს რწმენა იმისა, რომ ეს არის ალლაჰის ბრძანება, და იმედი იმისა, რომ მისი უფალი დააჯილდოებს მას ამ მარხვისთვის. ეს ეხება რამადანის თვეში ნებაყოფლობითი ღამის ლოცვის შესრულებასაც — მუსლიმმა იგი უნდა აღასრულოს მხოლოდ რწმენითა და ალლაჰის საზღაურის იმედით, და არა სხვა რაიმე მიზეზით. ამის შესახებ შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

«ვინც იმარხა რამადანი რწმენითა და ჯილდოს მოლოდინით, მას ეპატიება წარსული ცოდვები. და ვინც რამადანში ღამის ლოცვებს რწმენითა და ჯილდოს მოლოდინით ადასრულებს — მას ეპატიება წარსული ცოდვები. და ვინც ღამის ლოცვებს ადავლენს ლაილათულ-ყადრის ღამეს რწმენითა და ჯილდოს მოლოდინით — მასაც ეპატიება წარსული ცოდვები».

იმ საკითხებს შორის, რომელთა გადაწყვეტილება შესაძლოა ზოგიერთისთვის უცნობი იყოს, არის შემდეგი: თუ მარხულს შემთხვევით დაემართება დაიჭრა, ან ცხვირიდან სისხლდენა, ღებინება, ან წყალი ან ბენზინი შემთხვევით ჩაუვა ყელში — ყოველივე ეს მარხვას არ არღვევს. მაგრამ ვინც განზრახ გამოიწვევს ღებინებას, მისი მარხვა ირღვევა, რადგან შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ فَلَا قَضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ الْقَضَاءُ».

«ვისაც უნებლიეთ ალებინა, მისთვის მარხვის ანაზღაურება სავალდებულო არ არის; ხოლო ვინც განზრახ ალებინებს, მას მარხვის ანაზღაურება ევალება».

ამაში შედის ისიც, რაც შეიძლება მარხულს შეემთხვას — ჯუნუბობისგან განბანვის გადადება დილის განთიადის ამოსვლამდე (ანუ დილის ლოცვის დროს დადგომამდე), ან ის, რაც ზოგიერთ ქალს ემართება — მენსტრუაციიდან ან მშობიარობის შემდგომი სისხლდენისგან განწყმენდის შემდეგ განბანვის გადადება განთიადის დადგომამდე (ლოცვის დროს დადგომამდე) , თუკი მან სისუფთავე განთიადის ამოსვლამდე (დილის აზანის წინ) ნახა — მაშინ მისთვის მარხვა სავალდებულოა, და არაფერია ცუდი იმაში, რომ განბანვა ფაჯრის(დილის ლოცვის დრო) ამოსვლის შემდეგ გადადოს. მაგრამ არ შეუძლია მისი გადადება მზის ამოსვლამდე — არამედ ვალდებულია, რომ განიბანოს და დილის ლოცვა შეასრულოს მზის ამოსვლამდე,

ასევე ჯუნებს არ შეუძლია გადადოს განზანვა მზის ამოსვლამდე, არამედ ვალდებულია, რომ განიზანოს და ილოცოს ფაჯრი მზის ამოსვლამდე. და კაცისთვის სავალდებულოა დააჩქაროს ეს, რათა ფაჯრის ლოცვა ჯამაათთან ერთად მოასწროს.

ანალიზისთვის სისხლის აღება და ინექციების გაკეთება, თუ ისინი არაა კვების მიზნით (ანუ არ შეიცავს საკვებ ნივთიერებებს). მაგრამ უკეთესია და უსაფრთხოა, თუ ამის გადატანა შესაძლებელია, ამის გაკეთება ღამის დროს, რათა თავი შევიკავოთ საექვო რამეებისგან. ამაზე დაფუძნებით შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«دَعْ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ».

«დატოვე ის, რაშიც ეჭვი გეპარება, და აირჩიე ის, რაც არ იწვევს შენში ეჭვებს».

შუამავლის სიტყვებიდან:

«مَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ».

«ვინც საექვო საქმეებს ერიდება, ის იცავს თავის რელიგიას და ღირსებას».

იმ საკითხებს შორის, რომელთა რელიგიური

განკარგულება შესაძლოა ზოგიერთისთვის უცნობი იყოს, არის: ლოცვაში სიმშვიდის არქონა — იქნება ეს სავალდებულო ლოცვა თუ ნებაყოფლობითი.

შუამავალის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) სარწმუნო ჰადისებში მოყვანილია, რომ სიმშვიდე ლოცვისას არის ლოცვის სავალდებულო სვეტი, და ლოცვა მის გარეშე არ არის მიღებული. სიმშვიდე გულისხმობს: ლოცვის მოქმედებების დროს დაყოვნება, გულისხმა, დაფიქრება, და არაჩქარება — რათა ყველა ძვალი თავის ადგილზე დაბრუნდეს. ბევრი ადამიანი რამადანში თარავის ლოცვას ასრულებს ისე, რომ არც გონებით არის ჩართული და არც მშვიდად ლოცულობს, არამედ სწრაფად და დაუფიქრებლად ატარებს. ასეთი ლოცვა არასწორია და ბათილია, ვინც ასე ლოცულობს, ის ცოდვილად ითვლება და ამ ლოცვისთვის ჯილდოს ვერ მიიღებს.

იმ საკითხებს შორის, რომელთა განაჩენი ზოგიერთისთვის შესაძლოა უცნობი იყოს, არის

შემდეგი: ზოგი ფიქრობს, რომ თარავის ლოცვა არ შეიძლება იყოს ნაკლები ვიდრე 20 რაქაათი; სხვები კი ფიქრობენ, რომ თარავი არ შეიძლება აღმატებოდეს 11 ან 13 რაქაათს, ეს ყოველივე მცდარი წარმოდგენებია და ეწინააღმდეგება შარიათის მტკიცებულებებს.

შუამავლის (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) სარწმუნო ჰადისები მიუთითებს იმაზე, რომ ღამის ლოცვა ფართო მნიშვნელობის ქვეშ ექცევა — მასში არ არსებობს განსაზღვრული ზღვარი, რომლის გადაცდენაც აკრძალული იქნებოდა. მართალია, გადმოცემულია, რომ შუამავალი (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ღამით ლოცულობდა 11 რაქაათს, ზოგჯერ 13 რაქაათსაც, და ზოგჯერ მეტი ან ნაკლებიც, როგორც რამადანში, ისე რამადანის გარეთ. როცა მას ჰკითხეს ღამის ლოცვის შესახებ, მან თქვა:

«مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمْ الصُّبْحَ صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تَوَتَّرَ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى».

«ღამის ლოცვა სრულდება წყვილად — ორ-

ორი რაქათით. ხოლო თუ მლოცველს შეეშინდება, რომ მალე გათენდება, მაშინ დაასრულოს ერთი რაქათით, რათა მათი რაოდენობა კენტი გახდეს».

მის სანდოობაზე ერთსულოვანი თანხმობაა.

აღლაჰის შუამავალმა (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ღამის ლოცვისთვის არ დააწესა რაქათების რომელიმე განსაზღვრული რაოდენობა — არც რამადანში და არც მის გარეთ. ამიტომ საჰაბები უმარის (აღლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) ხალიფობის დროს, ზოგჯერ ლოცულობდნენ ოცდასამ რაქათს, ხოლო ზოგჯერ თერთმეტს რაქათს — და ეს ორივე სანდოდ დადასტურებულია უმარისგან და მისი დროის საჰაბებისგან.

ზოგიერთი საღაფი (წინამორბედი თაობის სწავლული) რამადანში ლოცულობდა ოცდათექვსმეტ რაქათს, და სამ რაქათიან ვითრით ასრულებდა. ზოგიერთი კი ლოცულობდა ორმოცდაერთ რაქათს. ამის შესახებ ახსენებს შეიხ ალ-ისლამ იბნ თაიმი, და სხვა სწავლულებიც. მან, აღლაჰმა შეიწყალოს

ის, ასევე თქვა, რომ ეს საკითხი ფართო და თავისუფალია — ანუ ამაში სიმკაცრე არ არსებობს. მან ასევე თქვა, რომ ვისაც უყვარს ლოცვაში ხანგრძლივი ყურანი, რუქუ'ი და სუჯუდი, მისთვის სჯობს, რომ რაქათების რაოდენობა მცირე იყოს. ხოლო ვისაც ლოცვა მოკლე აქვს — კითხვა, რუქი'ი და სუჯუდი — მისთვის უმჯობესია, რომ რაოდენობა გაზარდოს. ეს არის მისი სიტყვების შინაარსი, ალლაჰმა შეიწყალოს ის.

ვინც კარგად დააფიქრდება ალლაჰის შუამავლის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) სუნნაზე, მიხვდება, რომ ყველაზე საუკეთესოდ ამ ყველაფერში ითვლება თერთმეტი ან ცამეტი რაქათის ლოცვა — როგორც რამადანში, ისე მის გარეთ; რადგან ეს იყო ის, რასაც ალლაჰის შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ყველაზე ხშირად აკეთებდა, და რადგან ეს უფრო შემსუბუქებელია მლოცველებისთვის და ხელს უწყობს გულის სირბილეს და სიმშვიდეს ლოცვაში. ხოლო ვინც მეტს ლოცულობს — არ

არის პრობლემა და არც მოუწონარი ამაში, როგორც უკვე აღინიშნა.

უკეთესოა იმისთვის, ვინც რამადანში ღამის ლოცვებს იმამთან ერთად ასრულებს, არ გავიდეს (ლოცვიდან), სანამ იმამი არ დაასრულებს, რადგან ალლაჰის შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَ لَهُ فَيَاَمٌ لَيْلَةٍ».

«თუ ადამიანი იმამთან ერთად დგას ლოცვაში მანამ, სანამ იმამი არ დაასრულებს, ალლაჰი მას დაუწერს მთელი ღამის ლოცვას».

ყველა მუსლიმისთვის კანონიერად დადგენილია, რომ გულმოდგინება გამოიჩინოს ღვთისმსახურების ყველა სახეობაში ამ ძვირფას თვეში — ნაფილა ლოცვებში, ყურანის გულითად და გააზრებულ კითხვაში, უფრო მეტად თასბიჰში, თაჰლილში, თაჰმიდში, თაჰბირში, ისთიღფარში, კანონიერ დუებში, სიკეთის ბრძანებაში, ბოროტების აკრძალვაში და ალლაჰისკენ მოწოდებაში, ღარიბებისა და საჭიროების მქონეთა მიმართ თანაგრძნობის

გამოჩენაში, მშობლებისადმი
კეთილმოპყრობაში, ნათესაურ კავშირებში,
მეზობლის დაფასებაში და ავადმყოფთა
მონახულებაში, და სხვა კეთილ საქმეებში —
აღლაჰის შუამავლის (აღლაჰის ლოცვა და
მშვიდობა მას) მის წინა ჰადისის საფუძველზე,
სადაც მან თქვა:

«يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ
أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ».

«აღლაჰი აკვირდება თქვენს შეჯიბრებას ამ
თვეში და თავის ანგელოზებთან ამაყობს
თქვენით. მაშ, უჩვენეთ აღლაჰს თქვენგან
საუკეთესო, ვინაიდან ჭეშმარიტად უბედურია
ის, ვინც ამ თვეში აღლაჰის წყალობას
მოკლებულია».

და სარწმუნო გადმოცემის მიხედვით
აღლაჰის შუამავალმა (აღლაჰის ლოცვა და
მშვიდობა მას) თქვა:

«مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِحُصْلَةٍ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا
سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ».

«ვინც ამ თვეში რომელიმე კეთილი საქმის
მეშვეობით აღლაჰს დაუახლოვდება, მას

დაეწერება, თითქოს სხვა დროს სავალდებულო ქმედება აღასრულა. და ვინც ამ თვეში სავალდებულოს აღასრულებს, მას დაეწერება, თითქოს სხვა დროს სამოცდაათი სავალდებულო შეასრულა».

და ასევე ალლაჰის შუამავლის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) სარწმუნო ჰადისში ნათქვამია:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً. أَوْ قَالَ: حَجَّةٌ مَعِيَ».

«რამადანში შესრულებული უმრა ჰაჯობის ტოლფასია». ან მან თქვა: «ჰაჯობის ჩემთან ერთად».

ჰადისები და გადმოცემები, რომლებიც მოწმობენ ამ კეთილ თვეში (რამადანში) სხვადასხვა კეთილ საქმეებში შეჯიბრს უამრავია.

ალლაჰს ვევედრებით, რომ შეგვეწიოს ჩვენ და ყველა მუსლიმს იმ ყველაფერში, რაც მას აკმაყოფილებს, რომ მიიღოს ჩვენი მარხვა და ღამის ლოცვები, მოაწესრიგოს ჩვენი მდგომარეობა და დაგვიცვას ყველა ფითნისგან, რომელსაც გზააბნევისკენ მიჰყავს. ასევე

ვთხოვთ მას, დიდებულს, რომ გაასწოროს მუსლიმთა მმართველნი, გააერთიანოს მათი სიტყვა ჭეშმარიტებაზე, ნამდვილად, ის არის ამ საქმის მეუფე და ყოვლისშემძლე.

ალლაჰის მშვიდობა, წყალობა და ბარაქა იყოს თქვენზე.

Index

ორი მოკლე გზავნილი ზაქათისა და მარხვის შესახებ.	2
პირველი გზავნილი	2
ზაქათთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანი კვლევების ფარგლებში	2
მეორე გზავნილი	19
რამადანის მარხვისა და ღამით ლოცვის ღირსება და მნიშვნელოვანი დებულებები, რომლებიც ზოგიერთმა ადამიანმა შესაძლოა არ იცოდეს	19

هدية
HÄDIYAH

The Encyclopedia of Ar-Rahman's Guests

Selected material for Pilgrims and Um-rah teaching it
in languages of the world.

